Opmerkingen Jaarrekening 2022 Gemeente Borne

Inleiding

Binnen sommige Nederlandse gemeenten is het gebruikelijk om bij een nieuwe samenstelling van de gemeenteraad (ná de 4-jaarlijkse gemeenteraadsverkiezingen) ook de programmabegroting aan te passen. Dit is de afgelopen keren binnen de gemeente Borne ook toegepast. Een belangrijk nadeel hiervan is dat een adequate sturing van baten c.q. lasten over meerdere jaren hierdoor niet mogelijk is of wordt. Binnen de jaarlijkse verantwoordingsstukken (begroting en jaarrekening) blijft één consequente factor gehandhaafd: de presentatie op basis van de "taakvelden". Dit betreft een richtlijn vanuit het ministerie van Binnenlandse zaken (BZK). Deze jaarlijkse overzichten worden meestal op de laatste pagina's van de jaarstukken opgenomen. Door BOP worden deze cijfers mede gehanteerd bij de tussentijdse monitoring (én advisering aan de gemeenteraad) en wordt een beeld geschetst van de inkomsten en uitgaven over de afgelopen jaren voor de onderscheiden taakvelden (zie bijlage 1).

Vooraf

Voor de presentatie van het jaarlijkse resultaat gaat BOP uit van de zuivere baten en lasten in enig jaar (dus **zonder** de onttrekkingen en toevoegingen uit reserves). Verder zijn voor het jaar 2021 enkele bijzondere baten en lasten buiten beschouwing gelaten omdat dit het voortschrijdende beeld te veel beïnvloedt. Dit betreft de opbrengst van Cogas (M€ 2,4) en de GREX-operatie voor de Bornsche Maten (baten M€ 19,4 en lasten M€ 9,1). Ook voor 2022 hebben we een bijzondere aangelegenheid buiten beschouwing gelaten om een meer vergelijkbaar beeld met voorgaande jaren te kunnen presenteren. Dit betreft de baten en lasten van de Oekraïense vluchtelingen. Daarnaast heeft BOP structurele (vaste) algemene inkomsten (Gemeentefonds en OZB-baten) vooralsnog afgezonderd van de baten binnen het taakveld *Bestuur en Ondersteuning*. Deze algemene middelen kunnen door de raad worden ingezet om **alle** activiteiten integraal af te dekken. Bij de presentatie in huidige jaarstukken worden deze (algemene) middelen regulier opgenomen binnen dit ene onderdeel waardoor de eigenlijke ontwikkelingen inzake baten- lasten niet meer zuiver zichtbaar worden. In onderstaande tabel worden per jaar de aansluitingscijfers voor dit onderdeel weergegeven. De onderste regel laat een redelijke bestendige ontwikkeling zien. De regel "Saldo" behoeft echter nadere toelichting (toenemende tekorten).

Tabel 1. Saldo Taakveld Bestuur en ondersteuning

	Jaarrekening						Begroting	Raming		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo Bestuur & Ondersteuning (BOP) (bijl.1)	**-541**	**-6.769**	**-7.560**	**-8.744**	**-9.639**	**-10.927**	**-13.049**	**-11.228**	**-11.244**	**-11.834**
Algemene middelen (Gemeentefonds & OZB))	33.829	35.096	37.617	41.048	44.620	49.907	48.411	49.842	51.922	49.693
Saldo reserves	-	563	1.196	1.940	-757	1.224	636	275	-19	-52
Cogas (2021)					2.432					
Oekraïnsche vluchtelingen						2.768				
Totaalbeeld (huidige jaarstukken: Jaarrek.Begr.)	**33.289**	**28.891**	**31.253**	**34.243**	**36.657**	**42.972**	**35.998**	**38.889**	**40.659**	**37.807**
			pag.138	pag.136	pag.145	pag.135	pag.87			

Ontwikkeling saldi per taakvelden

In bijlage 1 zijn de Baten, Lasten en Saldi opgenomen voor de afzonderlijke taakvelden voor de jaren 2017 tot en met 2026. We onderscheiden een viertal rubrieken waarvoor we de saldi apart inzichtelijk maken:

Rubriek 1. Taakvelden 3 & 8: GREX; dit betreft de Grondexploitatie. Het jaarlijkse saldo (tekort) schommelt rond ongeveer M€ 1 per jaar. Verder geen opmerkingen

Rubriek 2. Taakveld 6. Soc.Domein: Voor dit onderdeel bedraagt het gemiddelde saldo (tekort) ongeveer M€ 21 per jaar. Vanuit het college is de afgelopen jaren meerdere keren aangegeven dat extra of hogere exploitatietekorten waren opgetreden voor dit onderdeel. Voor zover het zich nu laat aanzien, is dit niet (of minder) aan de orde (of in ieder geval minder extreem).

Rubriek 3. Taakveld 1, 2, 4, 5 & 7 (div): Voor dit onderdeel vertonen de baten en lasten per "taakveld" een redelijk bestendige ontwikkelingslijn. Het gemiddelde totaalsaldo (tekort) bedraagt dan ook ongeveer M€ 13 per jaar. Verder geen opmerkingen.

Rubriek 4. Taakveld 0: Bestuur en Ondersteuning, deze komt apart aan de orde

Op de deze pagina zijn de saldi voor de rubrieken nog eens grafisch weergegeven. Hieruit valt duidelijk te zien dat de rubrieken 1 t/m 3 een redelijk vast patroon laten zien. De laatste rubriek ((taakveld Bestuur & Ondersteuning) laat tot en met 2023 een jaarlijkse toename van het tekort zien (rode lijn).

Grafiek 1. Saldi per Rubriek

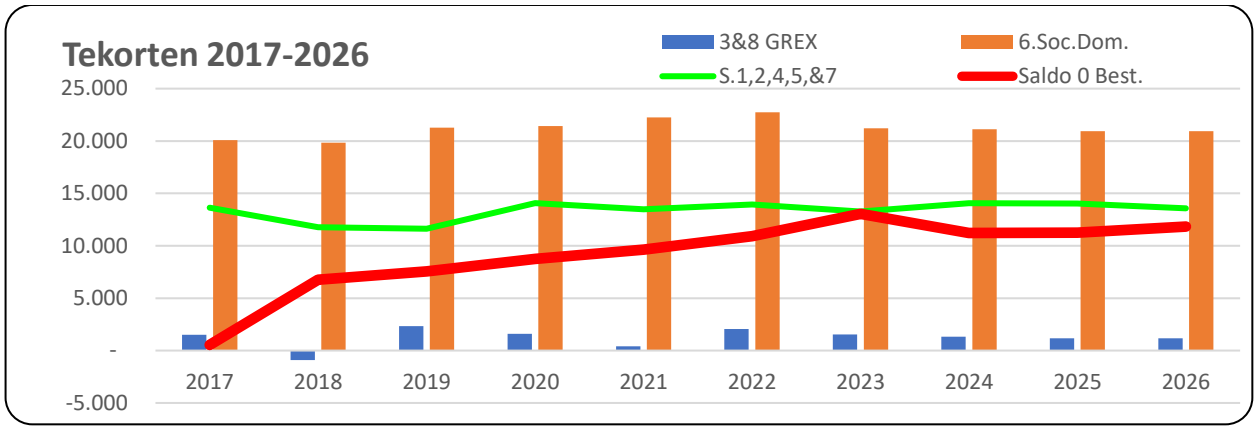

Taakveld Bestuur en Ondersteuning

In Tabel 1 zijn de tekorten van dit taakveld cijfermatig aangegeven. In onderstaande grafiek 2 zijn dezelfde cijfers nu grafisch weergeven, waardoor de impact beduidend beter naar voren komt.

Grafiek 2. Saldi Bestuur en Ondersteuning

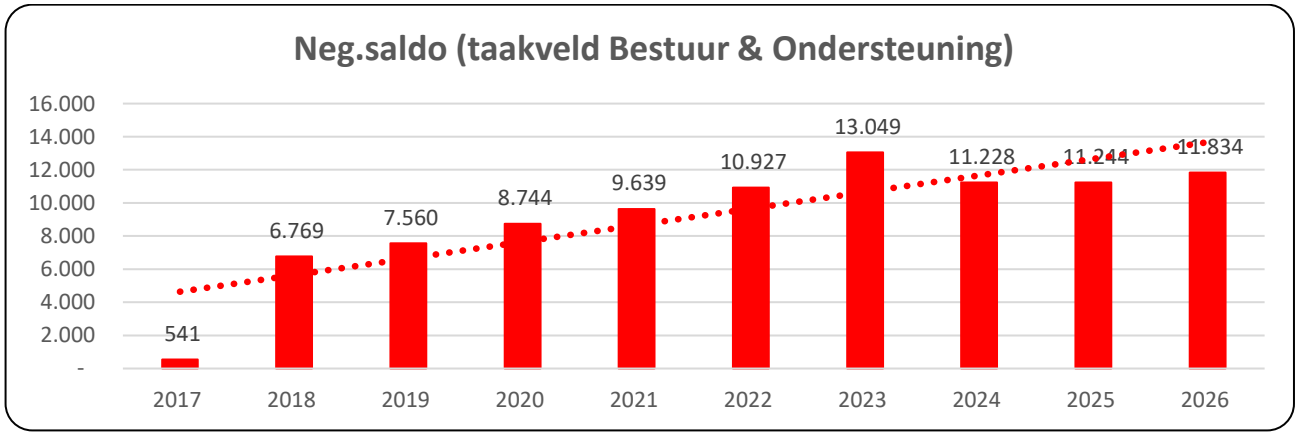

We zien dus een jaarlijks toenemend tekort optreden tot en met 2023 voor dit taakveld. Hierbij dient nog te worden opgemerkt dat de cijfers 2023 – 2026 nog gebaseerd zijn op de initiële begroting 2023. De resultaten voortvloeiende uit extra wensen en activiteiten uit de 1e Begrotingswijziging 2023 (en eventuele volgende wijzigingen in de loop van 2023), zijn hierin nog **niet** meegenomen. Het verdient aanbeveling om de baten en lasten binnen het taakveld Bestuur & Ondersteuning eens nader onder de loep te nemen. In Bijlage 2 B*aten & lasten taakveld Bestuur en Ondersteuning* zijn voor de betreffende jaren de detailcijfers voor dit taakveld opgenomen. Hierbij vallen nu een tweetal zaken op:

1. Overhead; jaarlijkse toename van de lasten
2. Overige baten en Lasten; forse extra lasten vanaf 2023, waar heeft dit betrekking op?

Ad. 1 Overhead

- kostenontwikkeling binnen Borne

We zien dat de omvang van de kosten van overhead telkenjare steeds verder toenemen. In onderstaande tabel zijn de overheadkosten nog eens nader uiteengezet.

Tabel 2. Ontwikkeling Overheadkosten

	Jaarrekening						Begroting	Raming			Totaal
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
Overhead (jaarlijks bedrag)	5.690	6.272	6.326	7.488	8.320	8.722	8.458	8.326	7.502	7.452	
Jaarlijkse wijziging t.o.v.(n-1) bedrag		582	55	1.162	833	402	-264	-132	-824	-50	-1.270
Jaarlijkse wijziging t.o.v.(n-1) bedrag cumalief		582	636	1.798	2.630	3.032	2.768	2.636	1.812	1.762	
% overhead (gemeentefonds)	19,8%	21,0%	19,8%	21,7%	22,3%	20,5%	20,6%	19,6%	16,9%	17,7%	
Jaarlijkse wijziging t.o.v.(n-1) %		10%	1%	18%	11%	5%	-3%	-2%	-10%	-1%	
Jaarlijkse wijziging t.o.v.2017 % cumulatief		10%	11%	32%	46%	53%	49%	46%	32%	31%	

Tot en met 2022 zijn de kosten van overhead met ca. M€ 3,0 toegenomen (t.o.v. 2017); dit betreft een toename van 53%. Verder zien we een daling van de kosten van overhead optreden vanaf 2023 (totaal ca. M€ 1,3).

Vraag: In hoeverre is het reëel om te verwachten dat deze kosten vanaf dat moment weer afnemen?

- kostenontwikkeling Borne i.r.t. omliggende gemeenten

In onderstaande tabel zijn de overheadkosten van Borne vergeleken met deze kosten binnen de omliggende gemeenten (ontleend aan jaarrekening 2021). Hierbij valt op dat zowel het relatieve aandeel alsmede de kosten per inwoner bij Borne boven die van de omliggende gemeenten uitstijgen. Bij Hengelo is het bedrag per inwoner weliswaar hoger (366 vs. 352), maar we moeten ook in ogenschouw houden dat binnen Hengelo bepaalde financiële zaken worden afgewikkeld voor de gemeenten Borne en Haaksbergen.

Vraag: Is er een sluitende verklaring voor de voortdurende stijging van kosten van Overhead?

Tabel 3. Overheadkosten regio Borne

	Borne	Wierden	Haaksbergen	Hengelo
Bijdrage Gemeentefonds	37.366	35.740	38.749	162.432
Overhead (jaarlijks bedrag)	8.320	7.506	6.889	29.639
Overhead als % gemeentefonds	22%	21%	18%	18%
Aantal inwoners	23.664	24.547	24.233	81.054
Overhead per 1.000 inwoners	352	306	284	366

Ad 2. Overige baten en lasten

In bijlage 2 zijn de detailcijfers opgenomen en hierbij kunnen we constateren dat er vanaf 2023 ca. **M€ 3** per jaar wordt begroot voor “bijzondere lasten”. Dit is een forse stijging t.o.v. voorgaande jaren en deze blijkt ook niet uit de aangeleverde cijfers van de *Begroting 2023*.

Vraag: Waar heeft dit bedrag betrekking op en binnen welk programmaonderdeel zou dit opgenomen moeten zijn in B-2023?

Jaarresultaat 2021

Vooruitlopend op de analyse van de jaarcijfers 2022 kijken we nog eerst even naar de cijfers uit de jaarrekening 2021. In bijlage 3 is hiervan een detailoverzicht opgenomen. In grote lijnen is dit het beeld (resultaat B&W):

Tabel 4. Jaarresultaat 2021 (in M€)

	Initieel	Actueel	Jaarrekening	Beleid	Afwijking
BATEN	67,8	76,6	70,4	8,8	-6,2
LASTEN	67,8	76,6	72,3	8,8	-4,3
RESULTAAT	-	-	**-1,9**	-	**-1,9**

Ten opzichte van de initiële begroting treden er dus forse verschillen op. Ook in voorgaande jaren was dit aan de orde. Gezien de financiële positie van de gemeente is een adequate én tijdige rapportage evident. Opdat men gedurende het jaar nog eventueel kan bijsturen. In de jaarrekening 2021 wordt een zeer groot positief resultaat gepresenteerd (M€ 10,7). Dit wordt echter in belangrijke mate beïnvloed door de éénmalige resultaten van resp. de GREX (M€ 10,2) en Cogas (M€ 2,4). Zonder deze zeer bijzondere baten resteert er een tekort van M€ 1,9. Indien de mutatie reserves ook buiten beschouwing blijft, ontstaat een tekort van M€ 1,2.

Hier hoort verder nog een kleine aanvulling bij. In de decembervergadering 2021 is besloten tot een budgetoverheveling van (afgerond) M€ 4,0. Hierdoor worden lasten doorgeschoven naar 2022. Dit heeft weer z'n invloed op het verwachte resultaat 2022. Indien alle activiteiten echter wel in 2021 waren uitgevoerd dan was het uiteindelijke resultaat uitgekomen op een tekort van M€ 5,2. Dit komt weer aardig in de buurt van de resultaten (tekorten) die BOP heeft laten zien over de jaren 2019 en 2020 van resp. M€ 5,2 en M€ 4,8.

Meerjarencijfers o.b.v. Taakvelden 2017-2026

Bijlage 1

		Jaarrekening (Realisatie)						Begroting	Raming		
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BATEN	**BATEN**										
	0. Bestuur en ondersteuning (excl. Alg.)	12.309	2.921	3.104	3.080	3.180	3.119	2.568	3.435	3.130	2.976
	1. Veiligheid	3	4	14	3	72	3	-	-	-	-
	2. Verkeer en vervoer	30	141	112	25	77	526	26	26	26	26
	3. Economie	1.275	1.555	719	671	1.806	836	574	946	472	56
	4. Onderwijs	230	244	304	344	242	306	455	312	312	299
	5. Sport, cultuur en recreatie	1.060	975	892	1.045	2.222	1.546	1.182	1.270	1.270	1.270
	6. Sociaal domein	5.847	6.236	5.358	8.335	6.030	5.590	5.852	5.853	5.853	5.853
	7. Volksgezondheid en milieu	4.493	5.316	4.411	4.634	5.232	5.805	4.998	5.100	5.170	5.362
	8. VHROSV	5.720	4.337	1.162	992	618	4.015	3.497	1.963	3.251	2.770
	TOTAAL VAN DE BATEN	**30.967**	**21.729**	**16.076**	**19.129**	**19.479**	**21.746**	**19.152**	**18.905**	**19.484**	**18.612**
LASTEN	**LASTEN**										
	0. Bestuur en ondersteuning	12.850	9.689	10.664	11.824	12.819	14.046	15.617	14.663	14.374	14.810
	1. Veiligheid	1.453	1.326	1.578	1.740	1.778	1.808	1.979	1.980	1.980	1.980
	2. Verkeer en vervoer	2.527	2.902	2.195	3.996	3.571	2.857	2.636	3.135	3.133	3.121
	3. Economie	1.633	689	1.142	565	1.340	1.528	889	1.263	789	373
	4. Onderwijs	2.835	2.513	1.952	2.405	2.625	2.892	2.836	2.663	2.634	2.599
	5. Sport, cultuur en recreatie	7.283	6.106	6.459	6.579	7.420	8.150	6.359	6.813	6.886	6.776
	6. Sociaal domein	25.943	26.083	26.638	29.768	28.293	28.333	27.050	26.978	26.780	26.778
	7. Volksgezondheid en milieu	5.346	5.599	5.175	5.401	5.920	6.423	6.108	6.169	6.189	6.056
	8. VHROSV	6.876	4.302	3.065	2.687	1.490	5.387	4.718	2.973	4.101	3.620
	TOTAAL VAN DE LASTEN	**66.746**	**59.210**	**58.868**	**64.966**	**65.257**	**71.424**	**68.192**	**66.637**	**66.866**	**66.113**
SALDO	**SALDO**										
	0. Bestuur en ondersteuning	**-541**	**-6.769**	**-7.560**	**-8.744**	**-9.639**	**-10.927**	**-13.049**	**-11.228**	**-11.244**	**-11.834**
	1. Veiligheid	-1.450	-1.322	-1.564	-1.737	-1.705	-1.805	-1.979	-1.980	-1.980	-1.980
	2. Verkeer en vervoer	-2.497	-2.762	-2.083	-3.971	-3.494	-2.331	-2.610	-3.109	-3.107	-3.095
	3. Economie	-358	866	-423	106	466	-692	-315	-317	-317	-317
	4. Onderwijs	-2.605	-2.269	-1.648	-2.062	-2.384	-2.586	-2.381	-2.351	-2.322	-2.300
	5. Sport, cultuur en recreatie	-6.223	-5.131	-5.567	-5.535	-5.199	-6.604	-5.177	-5.543	-5.616	-5.506
	6. Sociaal domein	-20.096	-19.847	-21.280	-21.432	-22.264	-22.743	-21.198	-21.125	-20.927	-20.925
	7. Volksgezondheid en milieu	-853	-283	-765	-767	-688	-618	-1.110	-1.069	-1.019	-694
	8. VHROSV	-1.156	35	-1.902	-1.695	-872	-1.372	-1.221	-1.010	-850	-850
	TOTAAL VAN DE SALDI	**-35.779**	**-37.481**	**-42.792**	**-45.837**	**-45.778**	**-49.678**	**-49.040**	**-47.732**	**-47.382**	**-47.501**
	Dekking via algemene middelen	33.829	35.096	37.617	41.048	44.620	49.907	48.411	49.842	51.922	49.693
	Eindresultaat	**-1.950**	**-2.385**	**-5.176**	**-4.790**	**-1.157**	**229**	**-629**	**2.110**	**4.540**	**2.192**
	Resultaat (cumulatief)	-1.950	-4.335	-9.510	-14.300						

		Jaarrekening						Begroting	Raming		
Gemiddeld		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
-1.219	Saldi 3 & 8 (Grex)	-1.514	901	-2.326	-1.589	-406	-2.064	-1.536	-1.327	-1.167	-1.167
-21.184	6. Sociaal domein	-20.096	-19.847	-21.280	-21.432	-22.264	-22.743	-21.198	-21.125	-20.927	-20.925
-13.344	Saldi 1,2,4,5 en 7 (totaal)	-13.629	-11.767	-11.627	-14.071	-13.469	-13.944	-13.257	-14.052	-14.044	-13.575
-9.153	**Saldo 0 (Bestuur & ondersteuning)**	**-541**	**-6.769**	**-7.560**	**-8.744**	**-9.639**	**-10.927**	**-13.049**	**-11.228**	**-11.244**	**-11.834**
	Totaal van de saldi	**-35.779**	**-37.481**	**-42.792**	**-45.837**	**-45.778**	**-49.678**	**-49.040**	**-47.732**	**-47.382**	**-47.501**

Algemene Middelen

	Jaarrekening						Begroting	Raming		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Gemeentefonds	28.749	29.855	31.994	34.498	37.360	42.622	41.133	42.488	44.498	42.199
OZB-baten	5.080	5.241	5.623	6.550	7.260	7.285	7.278	7.354	7.424	7.494
Totaal van Algemene Middelen	**33.829**	**35.096**	**37.617**	**41.048**	**44.620**	**49.907**	**48.411**	**49.842**	**51.922**	**49.693**

Aansluiting oficiële jaarstukken

	Jaarrekening						Begroting	Raming		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Resultaten BOP (Baten -/- Lasten)	**-1.950**	**-2.385**	**-5.176**	**-4.790**	**-1.157**	**229**	**-629**	**2.110**	**4.540**	**2.192**
Saldo Reserves	-	563	1.196	1.940	-757	1.224	636	275	-19	-52
Cogas (2021)					2.432					
GREX Bornsche Maten (2021)					10.245					
Oekraïne 2022 (k€ 7.418 -/- k€ 4.650)						2.768				
Totaal Resultaat Jaarrekening c.q. Begroting	**-1.950**	**-1.822**	**-3.980**	**-2.850**	**10.763**	**4.221**	**7**	**2.385**	**4.521**	**2.140**

Baten & lasten Taakveld Bestuur & Ondersteuning

bijlage 2

	Jaarrekening						Begroting	Raming		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BATEN										
0.1 Bestuur	56	59	78	35	82	267	-	-	-	-
0.2 Burgerzaken	443	414	292	226	280	279	242	359	359	359
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	411	301	593	877	1.032	641	560	1.109	589	589
0.4 Overhead	118	163	171	163	169	196	64	64	64	64
0.5 Treasury	5.270	1.712	1.784	1.493	1.340	1.540	1.261	1.208	1.166	746
0.61 OZB woningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.62 OZB- niet woningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.63 Parkeerbelasting	-	11	9	-	-	-	-	-	-	-
0.64 Belastingen Overig	270	262	176	183	190	-	199	199	199	199
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	5.741	0	1	102	86	196	242	496	753	1.019
0.9 Vennootschapsbelasting VpB						-				
0.10 Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.11 Res. van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL VAN DE BATEN	**12.309**	**2.921**	**3.104**	**3.080**	**3.180**	**3.119**	**2.568**	**3.435**	**3.130**	**2.976**
LASTEN										
0.1 Bestuur	2.507	1.607	1.866	1.492	1.521	1.475	1.352	1.352	1.352	1.352
0.2 Burgerzaken	1.097	832	807	757	929	990	976	1.007	1.006	1.006
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	858	1.130	899	1.265	957	1.052	1.293	978	1.091	1.014
0.4 Overhead	5.690	6.272	6.326	7.488	8.320	8.722	8.458	8.326	7.502	7.452
0.5 Treasury	1.176	-497	289	305	316	360	94	-56	-126	241
0.61 OZB woningen	10	178	236	271	246	296	254	254	254	254
0.62 OZB- niet woningen	20	32	61	29	60	39	30	30	30	30
0.63 Parkeerbelasting	-	44	-	-	-	-	-	-	-	-
0.64 Belastingen Overig	-	67	80	48	38	33	37	37	37	37
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gem	18	-	30	28	28	17	17	17	17	17
0.8 Overige baten en lasten	1.474	24	70	142	404	292	3.106	2.718	3.211	3.407
0.9 Vennootschapsbelasting VpB						770				
0.10 Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.11 Res. van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL VAN DE LASTEN	**12.850**	**9.689**	**10.664**	**11.824**	**12.819**	**14.046**	**15.617**	**14.663**	**14.374**	**14.810**
SALDI										
0.1 Bestuur	-2.451	-1.548	-1.788	-1.457	-1.439	-1.208	-1.352	-1.352	-1.352	-1.352
0.2 Burgerzaken	-654	-418	-515	-530	-648	-711	-734	-648	-647	-647
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-446	-830	-306	-388	75	-411	-733	131	-502	-425
0.4 Overhead	-5.572	-6.109	-6.155	-7.325	-8.151	-8.526	-8.394	-8.262	-7.438	-7.388
0.5 Treasury	4.094	2.208	1.494	1.188	1.024	1.180	1.167	1.264	1.292	505
0.61 OZB woningen	-10	-178	-236	-271	-246	-296	-254	-254	-254	-254
0.62 OZB- niet woningen	-20	-32	-61	-29	-60	-39	-30	-30	-30	-30
0.63 Parkeerbelasting	-	-33	9	-	-	-	-	-	-	-
0.64 Belastingen Overig	270	195	96	135	152	-33	162	162	162	162
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gem	-18	-	-30	-28	-28	-17	-17	-17	-17	-17
0.8 Overige baten en lasten	4.267	-24	-70	-40	-318	-96	-2.864	-2.222	-2.458	-2.388
0.9 Vennootschapsbelasting VpB						-770	-	-	-	-
0.10 Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.11 Res. van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL VAN DE SALDI	**-541**	**-6.769**	**-7.560**	**-8.744**	**-9.639**	**-10.927**	**-13.049**	**-11.228**	**-11.244**	**-11.834**

Analyse Jaarresultaat 2021

Bijlage 3

		2021				Beleids	Afwijk.	Toelichting
		Prim.Begr.	Act.Begr.	Realisatie	mutaties	aanpassing	Jaarrek.	Saldo (Jrr)
BATEN	**BATEN**				Cogas			
	0. Bestuur en ondersteuning	45.996	54.592	54.067	2.432	8.596	-525	
	1. Veiligheid	-	-	72		-	72	
	2. Verkeer en vervoer	36	36	77		-	41	
	3. Economie	3.428	3.428	1.806		-	-1.622	
	4. Onderwijs	270	302	242		32	-60	
	5. Sport, cultuur en recreatie	916	1.014	2.222		98	1.208	
	6. Sociaal domein	5.126	5.191	6.030		65	839	
	7. Volksgezondheid en milieu	4.182	4.182	5.232	Grex-BM (B)	-	1.051	
	8. VHROSV	7.821	7.821	618	19.354	-	-7.203	
	TOTAAL VAN DE BATEN	**67.774**	**76.565**	**70.366**	92.152	**8.791**	**-6.199**	
LASTEN	**LASTEN**	67.774	76.565	92.152				
	0. Bestuur en ondersteuning	12.273	19.852	19.842		7.579	-10	-515
	1. Veiligheid	1.677	1.735	1.778		58	43	30
	2. Verkeer en vervoer	2.397	2.361	3.571		-36	1.210	-1.168
	3. Economie	3.892	3.925	1.340		33	-2.584	962
	4. Onderwijs	2.441	2.586	2.625		145	39	-99
	5. Sport, cultuur en recreatie	5.732	6.171	7.420		439	1.249	-41
	6. Sociaal domein	25.877	26.268	28.293		391	2.026	-1.187
	7. Volksgezondheid en milieu	4.978	5.008	5.920	Grex-BM (L)	30	913	138
	8. VHROSV	8.508	8.659	1.490	-9.109	151	-7.169	-34
	TOTAAL VAN DE LASTEN	**67.774**	**76.565**	**72.280**	81.389	**8.791**	**-4.285**	**-1.914**
RESULTAAT		67.774	76.565	81.389				
	Resultaat (B&W)	**-**	**-**	**-1.914**	10.763	**0**	**-1.914**	
	aandeel mutaties reserves							
	Baten	1.762	5.309	6.267		3.547	958	
	lasten	233	7.026	7.024		6.793	-2	
	Saldo reserves	**1.529**	**-1.717**	**-757**		**-3.246**	**960**	
	Resultaat (excl mut.reserves)	**-1.529**	**1.717**	**-1.157**		**3.246**	**-2.874**	
			3.246	-2.874				

Toelichting

De initiële begroting laat een kostendekkende exploitatie zien (Resultaat B&W is nul). Daarna worden er beleidsmatige keuzes gemaakt die leiden tot een Actuele begroting met een verwacht saldo van wederom nihil (nul). In de navolgende kolom zijn de gerealiseerde cijfers opgenomen conform de jaarrekening. Voor het jaar 2021 komt het uiteindelijke resultaat uit op een tekort van k€ 1.914 (excl. correcties voor Cogas & GREX (Bornsche Maten).
In de primaire begroting was per saldo een onttrekking voorzien van k€ 1.529.

<u>Beleidsmatige aanpassingen</u>

De totale baten nemen toe met k€ 8.971; met name voor Bestuur/ondersteuning.
De totale lasten nemen met eenzelfde bedrag toe (k€ 8.971); ook weer voornamenlijk Bestuur & Ondersteuning.
Daarnaast wordt een forse toename van de baten en lasten uit mutaties reserves voorzien. Per saldo resteert er nu een last: er wordt meer toegevoegd aan de reserves (k€ 6.793) dan onttrokken (k€ 3.547).

<u>Afwijkingen Jaarrekening</u>

De totale werkelijke baten liggen k€ 6.199 lager; met name economie en VHROSV (GREX; totaal k€ 8.826)
Ook de baten voor Bestuur zijn k€ 525 lager. Hiertegenover staan extra baten voor Sport k€ 1.208, Soc.Domein k€ 839 en Volksgezondheid k€ 1.051.
Verder zijn de werkelijke lasten k€ 4.285 lager; met name economie en VHROSV (totaal k€ 9.754)
Tegenover deze lagere lasten ligt een toename van uitgaven bij Sport 1.249, Sociaal domein k€ 2.026, Volksgezondheid k€ 913 en Verkeer/vervoer k€ 1.213.
Punt van aandacht: binnen Economie & VHROSV wordt de grondexploitatie opgenomen (GREX 3.2 & 8.2)